

NÂNG CAO NĂNG LỰC CỦA ĐỘI NGŨ CHỦ TỊCH ỦY BAN NHÂN DÂN CẤP XÃ TRONG THỰC THI CÔNG VỤ - TỪ THỰC TIỄN HUYỆN CAM LÂM, TỈNH KHÁNH HÒA

PHẠM THÙY TRANG (*)

Tóm tắt: Năng lực đội ngũ cán bộ, công chức nói chung; năng lực của Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) cấp xã nói riêng đóng vai trò là yếu tố quyết định chất lượng và hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ máy quản lý hành chính nhà nước cấp xã. Nhận thức rõ điều đó, những năm qua tỉnh Khánh Hòa đã có nhiều chủ trương, giải pháp góp phần nâng cao chất lượng và hiệu lực, hiệu quả thực thi công vụ của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã trong toàn tỉnh. Bài viết khái quát một số kết quả, hạn chế và đề xuất giải pháp tiếp tục nâng cao năng lực của đội ngũ Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã ở huyện Cam Lâm, tỉnh Khánh Hòa.

Từ khóa: Chủ tịch UBND; đội ngũ cán bộ; nâng cao năng lực; thực thi công vụ.

Abstract: Capacities of cadres and civil servants in general and chairpersons of commune-level People's Committee in particular plays a decisive role with respect to quality, effectiveness and performance of commune-level state administrative bodies. Understanding that fact, over the years, Khanh Hoa province has taken a lot of policies and solutions to contribute to improving the quality, effectiveness and performance of chairpersons of commune-level People's Committees in the province. This paper summarizes some results and limitations and proposes the solutions to further improve the capacities of chairpersons of commune-level People's Committees in Cam Lam District, Khanh Hoa province.

Keywords: Chairman of People's Committee; cadres; capacity building; duty performance.

Ngày nhận bài: 27/8/2021 Ngày biên tập: 22/9/2021 Ngày duyệt đăng: 12/10/2021

1. Thực trạng năng lực Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã, huyện Cam Lâm, tỉnh Khánh Hòa

Cam Lâm là một trong 9 đơn vị hành chính cấp huyện của tỉnh Khánh Hòa, được thành lập theo Nghị định số 65/2007/NĐ-CP ngày 11/4/2007 của Chính phủ. Là một huyện mới thành lập, nhưng được sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy và Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa, cả hệ thống chính trị huyện Cam Lâm đã phát huy vai trò lãnh đạo, quản lý, tổ chức

và vận động các tầng lớp nhân dân tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, gắn với từng bước nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của bộ máy hành chính huyện và cấp xã. Trong đó, đặc biệt là những chuyển biến tích cực về năng lực của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã. Cụ thể⁽¹⁾:

1.1. Về số lượng

Quyết định số 11/2020/QĐ-UBND của UBND tỉnh Khánh Hòa quy định: Đối với đơn vị hành chính cấp xã loại 1 được bố trí tối đa 12 người cho 11 chức vụ cán bộ, trong đó chức danh Phó Chủ tịch UBND được bố trí không quá 02 người theo quy định hiện hành; đối với đơn vị hành chính cấp xã loại 2 và loại 3 thì

(*) Chủ tịch UBND xã Cam An Bắc, huyện Cam Lâm, tỉnh Khánh Hòa

được bố trí tối đa 11 người cho 11 chức vụ cán bộ; riêng đối với đơn vị hành chính cấp xã loại 2, sau khi Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức chính quyền địa phương có hiệu lực thi hành thì việc bố trí chức vụ cán bộ cấp xã được thực hiện giống với bố trí của đơn vị hành chính cấp xã loại 1. Theo đó, tính đến tháng 7/2021, huyện Cam Lâm có 14 đơn vị hành chính cấp xã (13 xã và 01 thị trấn), tương ứng có 14 Chủ tịch UBND cấp xã. Trong đó, có 11 Chủ tịch UBND chuyên trách và 03 người kiêm nhiệm (Bí thư, Phó Bí thư kiêm Chủ tịch UBND).

1.2. Về cơ cấu giới tính, độ tuổi

- Về cơ cấu giới tính: Chủ tịch UBND cấp xã là nam giới có 12 người, chiếm đến 85,71%; Chủ tịch UBND xã là nữ có 02 người, chiếm 14,29%. So với yêu cầu bình đẳng giới trong công tác cán bộ thì tỷ lệ này chưa đáp ứng.

- Về độ tuổi, số Chủ tịch UBND từ 31 tuổi đến 45 tuổi chiếm 57,14%; và 45,86% có độ tuổi từ 46 tuổi trở lên. Số liệu này cho thấy, số công chức có độ tuổi 46 trở lên đã trải qua thời gian công tác dài, có nhiều kinh nghiệm trong thực tiễn, thích nghi với nhiều vấn đề phức tạp diễn ra tại địa phương. Bên cạnh đó, nhờ huyện quan tâm chú trọng đào tạo, phát triển và sử dụng nguồn cán bộ trẻ nên lực lượng này sẽ có nhiều cơ hội để học hỏi, trải nghiệm thực tiễn công việc, đây sẽ là lực lượng đáng tin cậy, đủ sức đảm đương công việc lãnh đạo, quản lý hành chính nhà nước tại cơ sở. Độ tuổi của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã có xu hướng trẻ hóa, hiện tại đã có những đồng chí dưới 40 tuổi đảm nhận chức danh Chủ tịch UBND xã.

1.3. Về trình độ

Theo số liệu báo cáo tháng 7/2021 của Phòng Nội vụ huyện Cam Lâm cho thấy: 1) Về trình độ chuyên môn có 11/14 Chủ tịch UBND cấp xã có trình độ đại học, chiếm 78,57%; thạc sĩ có 03 người, chiếm 21,43%. 2) Về trình độ lý luận chính trị: Có 14/14 (100%) Chủ tịch UBND cấp xã có trình độ từ trung cấp trở lên (trong đó có 06 trung cấp, chiếm 42,86% và 08 cử nhân, cao cấp, chiếm 57,14%). 3) Về trình độ quản lý nhà nước: có 100% Chủ tịch UBND cấp xã đã

Quang cảnh Đại hội Đảng bộ xã Cam Tân lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025

được bồi dưỡng đạt chuẩn theo quy định. 4) Về trình độ tin học: Mặc dù 14/14 Chủ tịch UBND cấp xã có chứng chỉ về trình độ tin học, nhưng việc không thường xuyên sử dụng máy vi tính trong công việc khiến họ không chỉ bị động, phụ thuộc trong soạn thảo văn bản, hoặc trong khả năng nắm bắt, xử lý thông tin liên quan đến các tình huống phức tạp (như tình hình diễn biến và phòng, chống dịch COVID-19) và đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời đại Cách mạng công nghiệp 4.0; lâu dài và cơ bản hơn là thiếu năng lực định hướng, tư vấn cho các tầng lớp dân cư tại cơ sở ứng dụng thành tựu khoa học và công nghệ mới vào sản xuất - kinh doanh, phát triển kinh tế - xã hội, đủ sức cạnh tranh về năng suất, chất lượng và hiệu quả đang diễn ra tại địa phương.

1.4. Về kỹ năng lãnh đạo, điều hành

Trong quá trình lãnh đạo, quản lý tại địa phương, Chủ tịch UBND cấp xã cần có một số kỹ năng như: kỹ năng tổ chức, kỹ năng ra quyết định, kỹ năng lập và tổ chức thực hiện kế hoạch, kỹ năng diễn thuyết, diễn đạt, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng giải quyết xung đột. Trên thực tế, trong giai đoạn đầu huyện mới thành lập, mặc dù một số Chủ tịch UBND xã chưa được đào tạo, bồi dưỡng một cách bài bản về quản lý nhà nước, nhưng qua trải nghiệm thực tiễn, đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã của huyện Cam Lâm đã từng bước tự hình thành một số kỹ năng góp phần hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Những năm gần đây, khi công tác bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng quản lý nhà nước từ ngạch chuyên viên, bồi dưỡng chức danh lãnh đạo, quản lý cấp phòng, chương trình trung cấp lý luận chính trị - hành chính được tỉnh quan tâm thì đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã đã được trang bị kiến thức và kỹ năng bài bản hơn. Do đó, đội ngũ này đã phát huy tốt hơn khả năng, tinh thần trách nhiệm trong công tác; có khả năng tổ chức thực hiện các quyết định và thu hút Nhân dân tích cực tham gia các phong trào ở địa phương, phát huy được sức mạnh của quần chúng nhân dân.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã ở huyện Cam Lâm vẫn còn những hạn chế, đó là:

Thứ nhất, một số Chủ tịch UBND xã chưa thật sự dám nghĩ, dám làm; tác phong, lễ lối trong hoạt động công vụ chưa chuẩn mực, thậm chí có biểu hiện vụ lợi cá nhân, tinh thần phục vụ Nhân dân chưa cao, vẫn còn biểu hiện hách dịch, cửa quyền, thiếu tôn trọng Nhân dân.

Thứ hai, tình trạng mất cân đối về cơ cấu giới tính trong đội ngũ Chủ tịch UBND xã. Trên 80% Chủ tịch UBND cấp xã là nam, độ tuổi bình quân hiện vẫn còn ở mức cao (trên 47 tuổi), có trường hợp khi giữ chức danh lần đầu đã trên 45 tuổi.

Thứ ba, mặc dù 100% Chủ tịch UBND cấp xã ở huyện Cam Lâm có trình độ đại học, tuy nhiên phần nhiều là bổ sung thông qua hệ bổ túc, nên còn bộc lộ không ít hạn chế trong công việc. Tuy đã có những tiến bộ nhất định về hiệu quả thực thi công vụ, song năng lực quản lý, điều hành công việc của Chủ tịch UBND một số xã thực sự chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Năng lực tổ chức, khả năng làm việc độc lập, sáng tạo, quyết đoán trong giải quyết công việc còn hạn chế, thiếu tính khoa học, đặc biệt trong xử lý các tình huống thực tiễn.

2. Một số giải pháp tiếp tục nâng cao năng lực của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã ở huyện Cam Lâm, tỉnh Khánh Hòa

Để đáp ứng yêu cầu về khung năng lực chung của cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp xã; khắc phục hiệu quả những hạn chế, bất cập

thời gian qua và nâng cao năng lực của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã ở huyện Cam Lâm, tỉnh Khánh Hòa, thời gian tới cần tập trung thực hiện một số giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã.

Theo đó, cần tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước cho đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã để giúp họ nhận thức rõ hơn về vị trí, vai trò và ý thức trách nhiệm đối với nhiệm vụ được giao. Chủ tịch UBND cấp xã phải ý thức được trách nhiệm của mình, căn cứ vào vị trí việc làm và yêu cầu của công việc để đề ra kế hoạch tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ, cập nhật thông tin đáp ứng yêu cầu công việc...

Thứ hai, đổi mới, nâng cao chất lượng, nội dung và hình thức đào tạo, bồi dưỡng đối với Chủ tịch UBND cấp xã.

Cần đào tạo, bồi dưỡng những kiến thức, kỹ năng mà đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã còn thiếu; tránh đào tạo, bồi dưỡng rập khuôn, máy móc, phải dựa vào kết quả đánh giá, xếp loại hàng năm đối với tập thể UBND và cá nhân Chủ tịch UBND cấp xã của huyện Cam Lâm để tổ chức chương trình và nội dung cần đào tạo, bồi dưỡng cho thiết thực và hiệu quả. Thực tế cho thấy cần tập trung nhiều hơn vào bồi dưỡng các kỹ năng giải quyết, xử lý công việc phức tạp đang và có thể xảy ra ở cơ sở.

Bên cạnh đó, cần thực hiện chương trình đào tạo, bồi dưỡng chuyên sâu góp phần nâng cao kỹ năng, năng lực hoạt động công vụ cho đội ngũ Chủ tịch UBND cấp xã. Thực tế cho thấy, cần tập trung vào đào tạo, bồi dưỡng để hình thành năng lực chung, bao gồm năng lực dự báo các yếu tố ảnh hưởng đến công việc của đơn vị, địa phương; năng lực cụ thể hóa các bước, các tiêu chí đánh giá kết quả hoạt động (lập kế hoạch, đề án, chương trình hành động); năng lực tổ chức thực hiện công việc, phối hợp, điều hành công việc; năng lực theo dõi và thiết lập được các “kênh” để thu thập thông tin có liên quan đến công việc để kịp thời điều chỉnh, bổ sung kế hoạch công tác.

Thứ ba, thực hiện tốt công tác điều động, luân chuyển, biệt phái cán bộ, công chức vụ Chủ tịch UBND cấp xã.

Mục đích của công tác điều động, luân chuyển, biệt phái cán bộ, công chức nhằm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức phát triển toàn diện, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ. Bên cạnh đó, còn để rèn luyện, thử thách và khảo nghiệm làm căn cứ cho việc bố trí, sắp xếp và sử dụng cán bộ, công chức lãnh đạo, quản lý theo quy hoạch; tạo điều kiện cho cán bộ, công chức khi hết hai nhiệm kỳ làm lãnh đạo, quản lý được chuyển sang lĩnh vực công tác mới phù hợp với năng lực và sở trường. Vì vậy, thực hiện tốt công tác điều động, luân chuyển, biệt phái công chức giữ chức vụ Chủ tịch UBND cấp xã; khắc phục tư duy khép kín, cục bộ địa phương trong công tác cán bộ hiện nay, tạo động lực và nguồn sáng tạo mới cho đội ngũ cán bộ, công chức góp phần tạo nguồn đội ngũ cán bộ lâu dài, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thứ tư, tiếp tục hoàn thiện hệ thống chế độ, chính sách đối với Chủ tịch UBND cấp xã.

Việc ban hành các chính sách, chế độ hợp lý sẽ thúc đẩy tính sáng tạo, nhiệt tình, trách nhiệm của mỗi Chủ tịch UBND cấp xã, nhưng nếu chưa hợp lý có thể dẫn đến phản tác dụng. Một số chế độ, chính sách của Chủ tịch UBND xã được quy định cụ thể và dẫn hoàn thiện trong Nghị định số 121/2003/NĐ-CP và Nghị định số 92/2009/NĐ-CP. Hiện nay, mức lương của Chủ tịch UBND cấp xã so với khối lượng công việc thực tế mà họ đảm nhiệm chưa thực sự phù hợp. Vì vậy, cần nghiên cứu để tiếp tục hoàn thiện chế độ, chính sách đối với Chủ tịch UBND cấp xã để họ thực sự chuyên tâm vào công việc, có điều kiện phát triển, cống hiến hết sức mình phục vụ Nhân dân.

Ngoài ra, Chủ tịch UBND cấp xã cần được bồi dưỡng các kỹ năng, năng lực thực thi công vụ cụ thể, như năng lực triệu tập, chủ tọa các phiên họp UBND; năng lực quyết định các vấn đề thuộc thẩm quyền của Chủ tịch, tham gia quyết định các vấn đề thuộc thẩm quyền của UBND; năng lực

tổ chức chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện chính sách, pháp luật của cơ quan nhà nước cấp trên và các quyết định của UBND cấp xã; năng lực áp dụng các biện pháp cải tiến phong cách quản lý và điều hành bộ máy hành chính ở cơ sở; năng lực trực tiếp quản lý, chỉ đạo thực hiện các nhiệm vụ khác theo quy định của pháp luật; năng lực tiếp công dân và giải quyết kiến nghị, khiếu nại, tố cáo của công dân; năng lực giải quyết, trả lời các kiến nghị của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể nhân dân ở cấp xã; năng lực tổ chức quản lý, điều hành hoạt động của những người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố./.

Ghi chú:

(1) Các số liệu và dữ liệu sử dụng trong phần này dựa vào Báo cáo của Sở Nội vụ tỉnh Khánh Hòa, Ban Thường vụ Huyện ủy huyện Cam Lâm, Phòng Nội vụ huyện Cam Lâm và kết quả điều tra xã hội học của tác giả.

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ Nội vụ, *Thông tư số 13/2019/TT-BNV hướng dẫn một số quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố.*

2. Chính phủ, *Nghị quyết số 30c/NQ-CP ngày 08/11/2011 ban hành Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020.*

3. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, (2016) và XIII (2021), Nxb CTQG-ST.*

4. Quốc hội, *Luật sửa đổi, bổ sung Luật Cán bộ, công chức và Luật Viên chức năm 2019.*

5. Quốc hội, *Hiến pháp năm 2013.*

6. Quốc hội (2019), *Luật sửa đổi, bổ sung Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương.*

7. Phòng Nội vụ huyện Cam Lâm, *Văn bản đánh giá, xếp loại cán bộ, công, chức, viên chức của huyện Cam Lâm, các năm 2018, 2019, 2020.*